

**IMPORTANCE AND THE USE OF ANIMATION AS A MATERIAL IN
TEACHING TURKISH AS A FOREIGN LANGUAGE**

**YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE MATERYAL OLARAK
ANİMASYON KULLANIMI VE ÖNEMİ**

*Fatih YILMAZ*¹

*Yeşim TALAS*²

ABSTRACT

Nowadays, learning a foreign language becomes necessary; the importance of teaching Turkish to the foreigners is getting more and more. Although Turkish is a rooted language, it is quite a new field to teach Turkish as a foreign language. Various studies have been applied on teaching Turkish as a foreign language and came a long way. However, when it is examined, it can be seen that one of the most common problems of teaching Turkish to the foreigners is the lack of teaching materials. Animation as a material used in teaching Turkish to the foreigners has become remarkable day by day. In foreign language teaching, visuality is an important factor on permanent learning, thus animation plays an important role in teaching foreign languages. In this study aiming at using animation as an alternative to the lack of materials and to provide permanent learning, activities are developed according to the Common European Framework of Reference. Activities are designed by using the animation "Bee Movie" produced in 2007. The activities are prepared to develop main language skills (listening, writing, speaking and reading) on A1 level. In each activity, duration, target language skill, educational attainment, materials and application of the activities have been explained. In this study it is expressed that these activities will be a solution for material scarcity by enriching the learning atmosphere, increasing student motivation, providing individual education, providing the improvement of students' language skills, converting abstract topics into concrete and providing permanent learning.

Key Words: Animation, material, teaching Turkish to foreigners.

¹ Yrd. Doç. Dr., Fatih Yılmaz, Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Türkçe Eğitimi Bölümü, e-posta: fatih.yilmaz@gop.edu.tr

² Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Türkçe Eğitimi Y. Lisans Öğrencisi, e-posta: yesim_talas57@hotmail.com

ÖZET

Yabancı dil öğreniminin gereklilik halini aldığı günümüzde yabancılara Türkçe öğretiminin önemi gün geçtikçe artmaktadır. Türkçe köklü bir dil olmasına rağmen Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi oldukça yeni bir alandır. Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi konusunda pek çok çalışma yapılmış ve büyük mesafeler kat edilmiştir. Ancak, yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde yaşanan sorunlar incelendiğinde en yaygın sıkıntılardan biri olarak materyal eksikliği görülmektedir. Yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılacak materyallerden olan animasyonlar bu süreçte değer kazanmıştır. Yabancı dil öğretiminde görselliğin, öğrenmenin kalıcı olmasında önemli bir faktör olduğunu düşünürsek, animasyonlar dil eğitiminde önemli bir yer tutmaktadır. Bu çalışmada materyal eksikliğine alternatif olarak ve öğrenmeyi kalıcı hale getirmek için animasyon etkinlikleri tasarlanmıştır. Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Metninde yer alan dil düzeyleri göz önünde bulundurularak örnek etkinlikler hazırlanmıştır. Etkinlikler, 2007 yılında yapılmış olan “Arı Filmi” Bee Movie kullanılarak hazırlanmıştır. Etkinlikler A1 düzeyde, Türkçe temel dil becerileri (dinleme, yazma, konuşma ve okuma) geliştirmek amaçlı hazırlanmıştır. Etkinliklerde süre, hedef dil becerisi, kazanımlar, araç-gereç ve etkinliğin işleniş açığı açıklanmıştır. Bu etkinliklerin öğrenme ortamlarını zenginleştirilmesi öğrenci motivasyonunu artırması eğitimin bireyselleştirilmesine imkân vermesi, öğrencilerin dil gelişimlerine katkı sağlaması, öğretilen konuyu soyut halden somut hale dönüştürmesi ve öğrenmenin kalıcılığını artırması ile alanda yaşanan materyal sıkıntısına bir çözüm olacağı düşünülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Animasyon, materyal, yabancılara Türkçe öğretimi.

GİRİŞ

Günümüz eğitim sistemleri öğrenciye bilgiyi aktarmak yerine öğrencinin bilgiyi keşfetmesini hedeflemektedir. Bu hedef doğrultusunda öğrenci bilgiye ulaşabilmeli, onu yorumlayabilmeli ve sunabilmelidir. Ancak burada unutulmaması gereken şey kalıcı öğrenmenin gerçekleştirilebilmesidir. Bireyler okuduklarının %10'unu, işittiklerinin %20'sini, gördüklerinin %30'unu, hem görüp hem işittiklerinin %50'sini, söylediklerinin %70'ini yapıp söylediklerinin %90'ını hatırlamaktadırlar (Yalın, 2007: 82). Bu tespitlerden yola çıkarak öğretmenin görevlerinden biri de öğrenciye öğretim için uygun bir ortam oluşturmak olmalıdır. Daha iyi öğrenme ve daha geç unutma öğrenme sürecine katılan duyu organlarının sayısı ile orantılıdır (Yalın, 2007, 82). Bu nedenle öğrenme ortamının birden fazla duyuya hitap etmesi gerektiği düşünülmektedir. Öğrenme ortamının zenginleştirilmesi ve öğrencinin ona dikkatinin çekilmesi için kullanılacak materyallerin de dikkatle seçilmesi gerektiği bilinmektedir.

Öğrenciye öğretilecek konular kolaydan zora, somuttan soyuta, basitten karmaşığa, yakından uzağa şeklinde gerçekleştirilmelidir. Konunun içeriği anlaşılır olmalı, görsellerle desteklenerek sunulmalı, öğrencide ön bilgilerin kullanılmasını ve dersin verimli işlenmesini sağlayacak nitelikte olmalıdır (Sönmez, 2010: 14). Bu bağlamda akla gelen animasyonlar, Türk Dil Kurumu tarafından yayımlanan Sinema ve Televizyon Terimleri Sözlüğü'nde "tek tek resimleri ya da devinimsiz nesnelere gösterim sırasında devinim duygusu verebilecek biçimde düzenlemek ve filme aktarmak işi" olarak tanımlanmaktadır (Özön, 1981). Animasyonlar soyut kavramların somutlaştırılmasında, derse ilginin artmasında ve anlamayı hızlandırmada önemli bir materyal olabilir.

Teknolojinin ilerlemesiyle materyallerin gelişiminde de değişim gerçekleşmiştir. İcatların hız kazandığı günümüzde öğretim ortamında kullanılan çeşitli materyallerin de gelişmesine ve sayısının artmasına olanak sağlamıştır. Özellikle bilgisayar ve internet, eğitimdeki materyal kullanıma büyük katkıda bulunmaktadır (Sülükçü, 2011: 108). Nüfus artışının ve eğitim gören kişi sayısının artması sonucu televizyon gibi pek çok teknolojik aracın da eğitimde kullanılmasını gerektirdi. Anlama sürecinin hızlanması bilgilerin grafik, animasyon, video gibi görsellerle birleşmesiyle gerçekleşmektedir. Teknolojik gelişmelerle birlikte Görsel bir anlatım gücü olan animasyon ise eğitim alanındaki etkisini arttırmaktadır (Kaba, 1992: 30).

Eğitim ve Animasyon

Birey doğduğundan itibaren eğitim ile tanışır ve onunla hayatı şekillenir. Eğitim bireyde sorgulayan, araştıran, üreten ve yorumlayan öğrenmeler gerçekleştirmeye çabalar. Bu şekilde iyi nitelikli bireylerin yetişmesi de iyi bir eğitimle gerçekleşmektedir (Daşdemir, 2006: 1). İyi niteliklere sahip bireyler yetiştirmeyi hedefleyen eğitim, toplumun ihtiyaçları çerçevesinde değişime uğramaktadır. Öğrenciyi merkeze alan yapılandırmacı yaklaşım günümüz eğitim sisteminin hedeflerini belirlemektedir. Bu hedeflere ulaşmada kullanılacak materyallerin, yöntem ve tekniklerin eğitim ortamını zenginleştirmeyi amaçlaması gerekmektedir. Bu nedenle eğitimde animasyon yapılandırmacı yaklaşımın hedeflerini gerçekleştirmeyi sağlayacak bir materyal olarak kullanılabilir.

Eğitim alanında önemli bir materyal olarak animasyonun kullanılması; şekilleri hareket içinde sunması, fiziksel olayları olduğu gibi ifade etmesi ile sözel olarak açıklanamayacak olayları renk, sembol ve basit grafik çizgilerle görsel hale dönüştürmesindedir (Kaba, 1992: 29). Çizgilerle oluşturulan görsellerin hatırlanması kolaylaşmakta, verilmek istenen düşünce ya da konu hızlı bir şekilde sunulmaktadır (Yalın, 2007: 107). Birçok akademisyen ve yazar animasyonların eğitimde sağladığı katkıları şu şekilde ifade etmektedirler:

1. Animasyonlar; karmaşık ve zor konuları görsel öğeler yardımıyla basitleştirerek anlama kolaylığı sağlamaktadır (Kaba, 1992: 39).
2. Eğitimin zevkli ve dikkat çekici hale getirilmesi için animasyonlar kullanılabilir. Böylece animasyonlar konuların anlaşılmasını ve derse olan ilginin artmasına yardımcı olur (Arıcı ve Dalkılıç, 2006: 424).

3. Animasyonlar sayesinde okuma, görme ve duyma becerileri konu anlatımında yer aldığı için öğrenme basitleşerek bilgilerin kalıcılığı sağlanabilir (Özcan 2008: 23).
4. Animasyonları öğrenme ortamında materyal olarak kullanan öğretmenlerin ders içi performansları artar ve öğrenme istenen düzeye çekilebilir (Daşdemir 2006: 9).

Animasyonların eğitimin hedefleri doğrultusunda kullanılması öğrencide bilgiye karşı merak ve bu bilgilerin kısa zamanda zihinde yapılanmasını sağlaması bakımından önemlidir. Animasyonlar hem görsel hem de işitsel açıdan duyarın işe koşulması anlamında eğitimde kalıcılığın artmasını sağlayacak bir unsur olarak görülmelidir. Görsel okuryazarlığın günümüzde önem kazanması ve eğitim öğretim de büyük paya sahip olması nedeniyle animasyon eğitim ortamını zenginleştiren bir materyal olmaktadır. Ancak animasyonlar hazırlanırken bazı noktalara da dikkat edilmelidir.

Daşdemir'e (2006) göre animasyonlar anlaşılır, dikkat çekici ve deneysel olmalı, öğrenciler için kalıcılık sağlamalıdır. Özcan (2008: 23) ise animasyonların çekici olması, kullanımında hedefin iyi belirlenmesi, uygulanma zamanına ve sözlü bilgilerin animasyonlarla uyumlu olmasına dikkat edilmesi gerektiğini ifade etmektedir. Animasyonlar sayesinde ders konuları bilgisayar ortamında açıklanmakta ve canlandırılmaktadır. Böylece animasyonlar, eğitimde verimliliğin artmasına yardımcı olmaktadır. Animasyon ders konularını somutlaştırarak öğrencilerin daha iyi kavramalarını sağlar. Animasyon yardımı ile konuların anlatımı hareketlendirilerek etkin bir öğrenme ortamı oluşturulabilir. Animasyonlar şu şekilde oluşturulmalıdır:

1. Okumaya elverişli bir ekran olmalı
2. Ekranda kullanılan yazı türü ve büyüklüğü öğrenci seviyesine uygun olmalı
3. Görüntüleri net olmalı ve renkler gözü yormamalıdır.
4. Metin, grafik ve diğer unsurlar birbirinin kullanımında karmaşıklığa yol açacak şekilde olmamalıdır. Bunlara dikkat edilmezse animasyonlar kullanım amacına ulaşmaz ve eğitim istenen düzeyde gerçekleşmez (Arıcı ve Dalkılıç, 2006).

Yabancı Dil Öğretiminde Animasyon

Türkiye'nin son yıllarda; ekonomi, sanat, bilim ve sanayide dünya ülkeleri arasındaki itibarlı yerini almasıyla birlikte Türkçe dünya dilleri arasında yaygın bir şekilde öğrenilen dil olma yolunda ilerlemektedir. Bu gelişmelerin bir sonucu olarak, yabancılara Türkçe öğretimi önem kazanmıştır. Yabancı dil öğreniminin gereklilik halini aldığı günümüzde yabancılara Türkçe öğretimi gün geçtikçe önemini arttırmaktadır. Yapılan çalışmalarda yabancılardan Türkçe öğrenmelerinin çok farklı nedenleri vardır. Vahapoğlu'na göre yabancı dil öğrenmek bireylere; yurt dışında çalışmak, iş yaşantımızda statü sağlamak, akademik kariyer, teknolojik ürünleri kullanabilme, uluslararası örgütlere üye olabilmek v.b gibi yararlar sağlamaktadır.(Vahapoğlu, 2009: 4-11). Göçer, ise Türkçe öğrenen yabancı uyruklu öğrencilerin büyük çoğunluğunun Türkçeyi sınavlarda başarılı olmak ve sosyal yaşamda kullanmak için öğrendiklerini ifade etmektedir. (Göçer, 2009: 1306).

Yabancılar Türkçe öğretiminde kullanılacak materyaller, yabancı dil olarak Türkçe öğretimi içerisinde önemli bir ihtiyaç olarak bulunmaktadır. Sülükçü'ye göre yabancılar Türkçe öğretimi alanında geliştirilen materyaller kısıtlıdır ve materyal ihtiyacı alan açısından problem teşkil etmektedir. Bu nedenle farklı yaş seviyeleri göz önünde bulundurularak yabancılar Türkçe öğretimi konusunda materyaller geliştirilebilir. Materyal geliştirmede yapılması gereken ilk şey, "materyal geliştirmenin nasıl yapılabileceği" sorusunu gündeme getirmektir. Öğretmen merkezli geleneksel yöntemlerin kullanımıyla ilgili materyaller mevcuttur. Ancak materyal gelişimi açısından yaşadığımız çağ düşünülürse bilim ve teknolojinin ve eğitim planlamalarının ile eğitimde bilgisayar kullanımının dikkate alınarak hazırlanması gerekmektedir. Bu bağlamda materyal gelişimi ile güncel çalışmalar yapılması önerilebilir (Sülükçü, 2011: 362). Türkçe derslerinde teknolojiden yararlanmak öğrencilerde kalıcı öğrenmeler sağlamaktadır. Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde dört temel becerisini geliştirmek, kalıcı öğrenmeyi sağlamak, ders konularının günlük hayatla ilişkilendirilmesini sağlamak ve öğrenim ortamını zenginleştirecek için işitsel ve görsel materyaller kullanılmalıdır.

Görsel ve işitsel araçların yabancı dil eğitiminde kullanılması öğrenmeyi daha etkin hale getirebilir. Öğrencinin derse ilgisini arttırabilir. Sözcüklerin anlamını gerçekten anlamaksızın kullanmayı azaltabilir. Sınıf ortamının oluşmasına katkı sağlayabilir. Görsel araçlar sözcüklerin, cümlelerin ve kavramların anlaşılabilirliğini arttırmaktadır. İşitsel araçlar ise dil alışkanlığı ve tekrar alıştırmalarının yapılmasında yardımcı olmaktadır. Yabancı dil öğretim etkinliklerinde bir resim bin sözcük değerindedir (Demirel, 2008: 30).

Yabancı dil öğretiminde öğretim etkinlikleri planlanırken konular basitten karmaşığa somuttan soyuta doğru bir öğrenmeyi amaçlayacak şekilde sıralanabilmelidir. Bu öğrenmeyi gerçekleştirirken görsel ve işitsel araç kullanımı konuların öğretilmesinde önemlidir. Çünkü kullanılan materyalin birçok duyuya ulaşması öğrenmeyi kolaylaştırarak kalıcı öğrenmeler sağlayabilir. Animasyonların göze ve kulağa hitap ettiği düşünülürse yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde de ne kadar yardımcı olabileceği anlaşılabilir. Öğretilecek olan konularla ilgili ön bilgilerin harekete geçirilmesinde ve dersin günlük yaşam ile ilişkilendirilmesinde animasyonlar yardımcı materyaller olarak ders ortamında kullanılabilir.

Öğrencide kalıcı öğrenmenin gerçekleşmesi ve konuların idrak edilmesi animasyonların görselliği sayesinde arttırmaktadır. Animasyonlar, öğrencide merak, ilgi ve dikkat sağlayarak öğrenmeyi gerçekleştirmeye çalışmaktadır. Animasyonlarda okuma, görme ve duyma becerileri bir arada olduğundan öğrenme çabuk ve kalıcı olur. Animasyonlarda konu ve öğrenen olmak üzere iki taraf bulunmaktadır. Öğrenci için animasyonlar ilgi çekici, öğrenenin seviyesine uygun, ön bilgilerle çelişmeyen ve toplum yapısına uygun, konu ile ilişkili olmalıdır. Animasyonlar, derse karşı güdüleyici, öğrencinin üç boyutlu düşünmesini sağlayan ve ortama adapte olmasını gerçekleştirebilmelidir (Özcan, 2008: 23).

Yapılan birçok araştırmada Türkçe sondan eklemeli bir dil olduğundan Türkçe öğrenen yabancı öğrenciler ad durum eklerini, iyelik eklerini, ilgi eklerini ve yüklemde kişi anlamını veren ekleri kullanmayı unutmaktadırlar. Edat, zarf ve sıfat kullanımında yanlışlık yapmakta; cümlelerin kurulmasında anlam ve yapı bakımından hata yapmakta ve atasözü, deyim gibi mecaz ifade eden cümlelerin kullanımında sıkıntı yaşamaktadırlar (Okatan, 2012: 5). Bu zorlukların aşılmasında animasyonların görselliğinden ve hareket özelliğinden yararlanabiliriz. Yalçın'a göre görsel materyaller sözel ifadelerin hatırlanmasında kolaylık sağlamaktadır (Yalçın, 2007: 88).

Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde yabancı öğrencilerin karşılaştıkları zorluklardan biri de sözcüklerin sesletimiyle ilgilidir. Dillerin ses ve abecesinin farklılığı öğrenme sorunlarına neden olmaktadır. Örneğin, anadili Arapça olan biri kendi dilinde "ö" sesi bulunmadığından "ö" sesini çıkarmakta zorluk yaşamaktadır (Karababa, 2009: 273). Animasyonların ses özelliği sayesinde öğrencilerin sesletimiyle ilgili zorluklar basite indirgenebilir. Animasyonlardaki sesler sayesinde ifade becerileri geliştirilebilir; telaffuz sorununun çözümünde yardımcı olabilir. Böylece konuşma becerisi kazanımlarında da animasyonlar kullanılabilir.

Türkçe öğrenen yabancı öğrencilerin yaşadıkları bir diğer problem alfabeden kaynaklanmaktadır (Açık, 2008: 3). Türkçeyi öğrenmeye çalışan Kiril ve Arap alfabelerini kullanan yabancı öğrencilerin sıkıntı yaşadıkları belirtilmektedir. Animasyonların oluşturulmasında Türkçe seslendirme dışında Türkçe alt yazılı olarak da animasyonlar sunulabilir. Böylece alfabenin öğrenilmesi kolaylaştırılabilir. Dört temel beceriden biri olan okuma da gerçekleştirilebilir.

Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen yabancı öğrencilerin deyimler, atasözleri ve cümle içerisinde yer alan yan anlamlı kelimeler ile mecaz anlamlı kelimeleri kullanmakta zorluk yaşamaktadırlar (Şahin, 2008: 119). Animasyonların anlamayı hızlandırmada yardımcı olduğu düşünüldüğünde animasyonlarda yer alacak kelime ve kelime grupları atasözleri, deyimlerin, yan ve mecaz anlamlı kelimelerin kullanımını kolaylaştırabilir. Animasyonlarla derste işlenecek konular kısa zamanda öğretilir. Animasyonlardaki görsellik sayesinde görsel okuma gerçekleştirilebilir.

Yabancılar Türkçe öğretimi ile ilgili hazırlanan materyaller Avrupa Dil Öğretimi Ortak Çerçeve Metninde³ yer alan dil düzeylerine göre oluşturulmaktadır. A1 dil düzeyindeki basamaklar Tablo 1 de verilmiştir.

³ Avrupa Dil Öğretimi Ortak Çerçeve Metni: Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metni, Avrupa ülkelerinde dil öğretim programlarını, program yönergelerini, sınav ve ders kitapları vb. konulardaki çalışmalarını yönlendirmek için ortak bir çerçeve sunmayı amaçlayan Avrupa Birliği üye ülkelerinin kabul ettiği ortak metindir.

Tablo 1 - Ortak Yetenek Düzeyleri - Bütüncül Basamak

ANLAMAK	DİNLEMEK	Eğer karşımdaki kişiler yavaş yavaş ve anlaşılır biçimde konuşuyorsa, kendimle, ailemle ve somut ve yakın çevrem konusundaki kolay sözcükleri ve çok bilinen deyişleri anlayabilirim
	OKUMAK	Bildik isimleri, sözcükleri ve çok basit, sözgelimi ilanlarda, afişlerde ya da kataloglarda yer alan cümleleri anlayabilirim.
KONUŞMAK	BİR KONUŞMAYA KATILMAK	Karşımdaki konuşucunun cümlelerini daha yavaşça yinelemeyi veya yeniden oluşturmayı ve söylemeye çalıştığım şeyi düzeltmeyi kabul etmesi koşuluyla basit bir iletişim kurabilirim. Basit sorular, bildik konular ya da dolaysız bir gereksinim duyduğum şeyler üzerine sorular sorabilir ve bu türden soruları yanıtlayabilirim
	SÖZLÜ OLARAK KESİNTİSİZ KONUŞMAK	Oturduğum yeri ve tanıdığım kişileri betimlemek için basit deyimler ve tümceler kullanabilirim
YAZMAK	YAZMAK	Basit, kısa, örneğin bir tatil kartpostalı yazabilirim. Bir soruşturmaya ilişkin kişisel ayrıntıları verebilirim, söz gelimi adı, ulusumu ve bir otel kayıt formuna adresimi yazabilirim.

Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde görsel ve işitsel bir materyal olarak animasyon kullanımını amaçlayan bu çalışmada Avrupa Dil Öğretimi Ortak Çerçeve Metninde yer alan A1 seviyesi hedeflenerek hazırlanan örnek etkinlikler Tablo 2, Tablo 3, Tablo 4 ve Tablo 5' de verilmiştir. Etkinlikler yazar tarafından oluşturulmuştur. Etkinlikler için 2007 yılında yapılmış olan Arı filmi (Bee MOVİE) kullanılmıştır. Film yazar tarafından izlendikten sonra, diyaloglar metin haline dönüştürülerek etkinlikler hazırlanmıştır.

Tablo 2. Örnek Dinleme Etkinliği Tablosu

Ders: Yabancılara Türkçe Öğretimi

Süre: 40 dk

Öğrenme Alanı: Dinleme,

Kazanım: Anlaşılır, yavaş ve tekrar edilen konuşmalarda basit ve somut günlük gereksinimlerle ilgili günlük ifadeleri anlayabilme.

Araç- Gereç: Çalışma Kağıdı, Bilgisayar, "Arı" isimli animasyon filmi, ses sistemi, projeksiyon sistemi.

İşleniş:

1. Öğrencilerin derse dikkatlerini çekmek için sinemaya gidip gitmedikleri, hangi tür filmleri seçtikleri üzerine bir ısınma etkinliği yapılır.

2. "Arı" film ile ilgili önceden hazırlanmış çalışma kâğıdı öğrencilere dağıtılır. Öğrencilerden çalışma kâğıdını gözden geçirmeleri istenir.

ÇALIŞMA KAĞIDI

Arı Barry: Mehaba . Çok özür dilerim.

Vanessa: Konuşuyorsun.

AB: Evet. Biliyorum, biliyorum. Çok dilerim.

V: Sen konuşuyorsun.

AB: Gerçekten gerçekten özür dilerim.

V: Yok. Önemli değil. etme. Sadece

gördüğümü biliyorum ama yatağa gittiğimi hatırlamıyorum.

AB: Şey. Evet. Bu birazcık rahatsız edici bir durum olabilir ve

V: Evet. Bu benim için oldu. Yani sen bir arısın.

AB: Evet. Belki bir arıyım ve bunu belki yapmamam gerekiyor ama orada yani yani, öldürülmeye çalışılırken sen olmasaydın yani ben sana etmek istiyorum. Yani ben böyle yetiştirildim.

V:

3. Öğrenciler çalışma kâğıdını gözden geçirdikten sonra animasyon filmindeki ilgili sahne izlettirilir ve izleme esnasında öğrencilerden çalışma kâğıdında ki boşlukları doldurmaları istenir.

4. İlk izleme etkinliğinden sonra öğrencilerden cevaplarını arkadaşları ile gözden geçirmeleri istenir.

5. Animasyon öğrencilere tekrar izlettirilerek cevaplarını kontrol etmeleri sağlanır.

6. Değerlendirme aşamasında öğrencilerden animasyonda izledikleri sahneyi canlandırmaları istenir.

Tablo 3. Örnek Yazma Etkinliği Tablosu

Ders: Yabancılara Türkçe Öğretimi

Süre: 40 dk

Öğrenme Alanı: Yazma

Kazanım: Yaşadığı yeri betimleyebilme

Araç- Gereç: Çalışma Kağıdı, Bilgisayar, "Arı" isimli animasyon filmi, ses sistemi, projeksiyon sistemi

İşleniş:

1. Öğrencilerin derse dikkatlerini çekmek için animasyon film ilgili sahne gelinceye kadar izletilir.
2. "Arı" film ile ilgili önceden hazırlanmış çalışma kâğıdı öğrencilere dağıtılır. Öğrencilerden çalışma kâğıdını gözden geçirmeleri istenir.

ÇALIŞMA KAĞIDI

Arı Barry: Bak şimdi bak. Şuraya bakarsan benim kovanım orası görebiliyormusun.

Vanessa: Sen Büyük Parkta yaşıyorsun.

AB: Evet. Kaplumbağa gölünü biliyor musun?

V: Evet

AB: Tam onun yanında işte.

V: Olamaz orada ayağıma taktığım yüzüğümü kaybetmişim.

(Öğrencilerin çalışma kâğıdında diyalog bulunmayacaktır.)

1. Arı Barry nerde yaşıyor?

2. Kaplumbağa gölü nerede?

3. Vanessa büyük parkta ne kaybetti?

4. Büyük parkta kim yaşıyor?

YAŞADIĞIM YER.....

.....

.....

.....

3. Öğrenciler çalışma kâğıdını gözden geçirdikten sonra animasyon filmindeki ilgili sahne izlettirilir ve izleme esnasında öğrencilerden çalışma kâğıdında ki soruları cevaplamaları istenir.

4. İzleme etkinliğinden sonra öğrencilerden cevaplarını arkadaşları ile gözden geçirmeleri istenir.

5. Animasyon öğrencilere tekrar izlettirilerek cevaplarını kontrol etmeleri ve sınıfla paylaşmaları sağlanır.

6. Değerlendirme aşamasında öğrencilerden kendi yaşadıkları yeri basit şekilde betimleyen bir yazı yamaları istenir.

Tablo 4. Örnek Konuşma Etkinliği Tablosu

Ders: Yabancılara Türkçe Öğretimi

Süre: 40 dk.

Öğrenme Alanı: Konuşma

Kazanım: Karşısındaki konuşucunun cümlelerini daha yavaşça yinelemeyi veya yeniden oluşturmayı ve söylemeye çalıştığı şeyi düzeltmeyi kabul etmesi koşuluyla basit bir iletişim kurabilme.

Araç- Gereç: Çalışma Kağıdı, Bilgisayar, "Arı" isimli animasyon filmi, ses sistemi, projeksiyon sistemi

İşleniş:

1. Öğrencilerin derse dikkatlerini çekmek için animasyon film ilgili sahne gelinceye kadar izletilir.

2. "Arı" film ile ilgili önceden hazırlanmış çalışma kâğıdı öğrencilere dağıtılır. Öğrencilerden çalışma kâğıdını gözden geçirmeleri istenir.

ÇALIŞMA KAĞIDI

Anne Arı: Berry neden merdivenleri kullanmıyorsun?

Baban onlara dünyanın parasını verdi.

Arı Barry: Afedersin anne. Çok heyecanlıyım.

Baba Arı: Mezunumuzda geldi.

Seninle gurur duyuyorum oğlum. Notlarında harika. Büyük başarı.

Anne Arı: Aferin oğluma....

Arı Barry:.....

3. Öğrenciler çalışma kâğıdını gözden geçirdikten sonra animasyon filmindeki ilgili sahne izlettirilir

4. İzleme sonrasında öğrenciler gruplara ayrılarak filmdeki karakterleri canlandırmaları ve diyalogu devam ettirmeleri istenir.

5. Canlandırma sona erdiğinde öğrencilerle tartışma ortamı oluşturularak yapılan yanlışlıkların düzeltilmesi sağlanır.

6. Değerlendirme aşamasında öğrencilerden kendi ailelerini tanıtmak amacıyla yazı yazmaları ve soy ağacı oluşturmaları istenir.

Tablo 5. Örnek Okuma Etkinliği Tablosu

Ders: Yabancılara Türkçe Öğretimi

Süre: 40 dk.

Öğrenme Alanı: Okuma

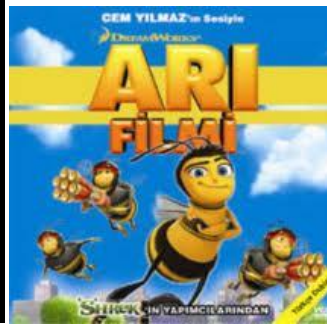
Kazanım: Bildik isimleri, sözcükleri ve çok basit, sözelimi ilanlarda, afişlerde ya da kataloglarda yer alan cümleleri anlayabilme

Araç- Gereç: Çalışma Kağıdı, Bilgisayar, "Arı" isimli animasyon filmi, ses sistemi, projeksiyon sistemi

İşleniş:

1. Öğrencilerin derse dikkatlerini çekmek için animasyon film ilgili afişler öğrencilere gösterilir.
2. "Arı" film ile ilgili önceden hazırlanmış çalışma kâğıdı öğrencilere dağıtılır. Öğrencilerden çalışma kâğıdını gözden geçirmeleri istenir.

ÇALIŞMA KAĞIDI

Arı filmi ile ilgili tanıtım metni okuyup, aşağıdaki soruları cevaplayınız.

Barry üniversiteden yeni mezun olmuş hayata atılmanın eşiğinde genç bir arıdır. Önündeki tek seçenek bal yapmaktır. Bu Barry'yi hayal kırıklığına uğratmıştır. Barry kovanından çıkıp New York'a yaptığı gezi sırasında ölümden döner. Hayatını kurtaran çiçekçi Vanessa sayesinde insanları tanımaya başlar ve bilmediği bir gerçekle yüzleşir. İnsanlar onların ürettiği balı zorla almakta ve yüksek miktarlarda tüketmektedir. Barry buna kayıtsız kalmaz. İnsanlara dava açarak arı ve insan ırkını karşı karşıya getirir. Sonuçlarını tahmin edemediği bu eylem onun insan ve arıların arasında kalmasına neden olacaktır.

1. Barry kimdir?

.....

2. Barry'i hayal kırıklığına uğratan durum nedir?

.....

3. Barry'e New York gezisi esnasında ne olmuştur?

.....

4. Barry'nin insanlar hakkında bilmediği gerçek nedir?

.....

5. Barry öğrendiği bu gerçek karşısında ne yapmıştır?

.....

3. Öğrencilerden çalışma kâğıdında ki metni okumaları ve soruları cevaplandırmaları istenir.

4. Öğrencilerle birlikte sorular cevaplandırılır.

5. Onlardan kendi cümleleri ile filmi kısaca özetlemeleri istenir.

SONUÇ

Teknolojik faaliyetlerin hız kazandığı günümüzde yabancılara Türkçe öğretimi dersinde animasyonun materyal olarak kullanılması amaçlanmaktadır. Alan yazını incelendiğinde yabancılara Türkçe öğretimindeki materyal sorununa çözüm olabilecek alternatif bir materyal olarak animasyonlar düşünülebilir. Karaca'ya (2010; 78) göre öğrenciler animasyon kullanımı ile ilgili olarak konuları daha iyi ve kolay anladıklarını ifade etmektedirler. Ders kitapları ile karşılaştırıldığında animasyonların, öğrencilerin derse karşı dinleme isteklerinin arttırdığını, dersin daha eğlenceli ve verimli geçmesine katkı sağladığını söylemektedirler. Animasyonların görsel ve işitsel olarak öğrenciye hitap ettiği göz önüne alındığında öğrencilerin derse karşı motivasyonlarının sadece ders kitaplarının kullanıldığı derslere oranla daha yüksek olacağı ve derse karşı daha olumlu tutum sergileyebilecekleri ifade edilebilir. Yalnızca resimlerin kullanıldığı ders kitaplarına nispeten, animasyon desteği ile işlenen derslerde konuların anlaşılabilirlik düzeyinin artırılacağı ve ders kitaplarına oranla daha kalıcı öğrenmelerin sağlanabileceği düşünülmektedir.

Daşdemir ise animasyonların öğrencide farklı bakış açıları sağladığından öğrenmelerin kolaylaştığı, öğrenci merkezli çalışma olanağı sağladığından öğrencilerde sorumluluk anlayışını geliştirdiği, sorulara çözüm odaklı bakmayı sağladığı ve üst düzey düşünmeyi arttırdığını ifade etmektedir (Daşdemir, 2012: 1298). Bu bağlamda animasyonların ders kitaplarına nispeten öğrencilerin ihtiyaçlarına göre kişiselleştirilebileceği için öğrencilerin kişisel gelişimlerine daha fazla katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Genel eğitim ortamlarını hedef alan ders kitaplarıyla karşılaştırıldığında animasyonların öğrencilerin bölgesel ve kültürel eğitim gereksinimlerini karşılamada daha etkili olacağı ifade edilebilir. Özetle yapılandırmacı yaklaşımın ilkelerinin hedeflendiği eğitim sisteminde öğrenci merkezli öğretim amaçlandığından animasyonun öğrenciyi merkeze alması ve öğrenciyi sınıf içinde aktifleştirmesi animasyonun ders kitaplarına karşı diğer bir üstün yönüdür.

Materyal olarak animasyon derslerde şu olanakları sağlayabilmektedir: Animasyon öğrencinin ön bilgilerin harekete geçirilmesinde motivasyon artırıcı bir materyal olarak kullanılarak öğrencinin dikkatini derse toplayabilir. Ön bilgilerin kullanılarak dersin anlamlandırılması sağlanabilmektedir. Animasyonla katılımlı dinleme, görsel okuma ve konunun günlük hayatla ilişkilendirilmesi sağlanabilmektedir. Öğrencilerin en çok sıkıntı yaşadıkları sorunlardan biri olan telaffuz konusunun çözümünde de katkı sağlayabilir. Dilsel becerilerin kazanımında animasyonların hareket, görüntü ve ses özelliklerinden yararlanılabilir. Animasyonlar öğrenimi hızlandırarak zaman bakımından da tasarruf sağlayabilir. Animasyonların tekrar seyretme özelliğinden dolayı eksik öğrenmelerde geriye dönüşler gerçekleştirilebilmektedir. Bireysel ve grup şeklinde öğrenmeler gerçekleştirilebilir. Öğretmen rehber konumundadır ve öğrenci tepkileri gözlenebilir. Animasyonların kullanılması teknolojik olarak bilgi ve beceriye sahip öğretmenlerin yetişmesine olanak sağlayabilir. Hitit, Orhun, Gökkuşluğu Türkçe v.b gibi yabancılara Türkçe öğretimi için hazırlanmış ders kitaplarındaki konuların anlatımında ek olarak animasyonlar kullanılabilir.

Sonuç olarak eğitimin bireyin yaşantısında davranış değişikliği oluşturma süreci olduğu düşünüldüğünde animasyon desteği ile yabancılara Türkçe öğretimi ekseninde sınıf içi motivasyon artırıcı özelliği, eğitim ortamlarının bireylerin ihtiyaçlarına göre şekillendirmesine olanak sağlaması ve en önemlisi davranış değiştirme süreçlerinde uygun rol modellerin birer örneğini sergileyebilme özellikleri ile Türkçe öğretiminde yalnız başına veya diğer yöntemlerle eşgüdümlü olarak kullanılabilir bir öğretim materyali olduğu ifade edilebilir.

KAYNAKÇA

AÇIK, F. (2008). Türkiye’de Yabancılara Türkçe Öğretilirken Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Önerileri. Doğu Akdeniz Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Bölümü “*Uluslararası Türkçe Eğitimi ve Öğretimi Sempozyumu*” Gazimagusa, Kuzey Kıbrıs.

ARICI, N. ve DALKILIÇ, E. (2006). Animasyonların bilgisayar destekli öğretime katkısı. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 14 (2), 421-430.

DAŞDEMİR, İ. (2006). *Animasyon kullanımının ilköğretim fen bilgisi dersinde akademik başarıya ve kalıcılığa olan etkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi, Erzurum.

DAŞDEMİR, İ. (2013). Animasyon Kullanımının Öğrencilerin Akademik Başarılarına, Öğrenilen Bilgilerin Kalıcılığına Ve Bilimsel Süreç Becerilerine Etkisi Ekim 2013 Cilt:21 No:4 (Özel Sayı) *Kastamonu Eğitim Dergisi* 1287-1304.

DEMİREL, Ö. (2008). *Yabancı Dil Öğretimi*. Pegem Yayıncılık. Ankara

GÖÇER, A. (2009). Türkiye’de Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenen Lise Öğrencilerinin Hedef Dile Karşı Tutumlarının Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi *Turkish Studies International Periodical For The Languages, Literature And History Of Turkish Or Turkic Volume 4/8 Fall*.

KARABABA, Z. C. C. (2009). Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretimi Ve Karşılaşılan Sorunlar *Ankara University, Journal of Faculty of Educational Sciences*, vol: 42, no: 2, 265-277.

KARACA, N. (2010). *Bilgisayar destekli animasyonların grafik çizme ve yorumlama becerilerinin geliştirilmesine etkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi Fen bilimleri Enstitüsü, Trabzon.

MEB Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı Çeviri Komisyonu (2009) Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni Öğrenme-Öğretme-Değerlendirme, *Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı Yayınları*, Ankara.

OKATAN, H. İ. (2012). Polis Akademisi Güvenlik Bilimleri Fakültesinde Okuyan Yabancı Uyruklu Öğrencilerin Türkçe Öğrenme Sorunları. *Polis Bilimleri Dergisi* Cilt:14 (4)

ÖZCAN, F. (2008). *Dokuzuncu Sınıf Coğrafya Öğretiminde Animasyonların Yeri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.

ÖZÖN, N. (1981). *Sinema ve Televizyon Terimleri Sözlüğü*. Türk Dil Kurumu Yayınları. Ankara.

SÖNMEZ, V. (2010). *Öğretmen Elkitabı*. Anı Yayınları. Ankara.

SÜLÜKÇÜ, Y. (2011). *Yabancılara Türkçe Öğretiminde (Temel Seviye A1) Bilgisayar Destekli Materyal Geliştirme Ve Bunun Öğrenci Başarısına Etkisi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Selçuk Üniversitesi. Konya.

ŞAHİN, M. (2008). *Güvenlik Bilimleri Fakültesi Öğrenim Gören Yabancı Öğrencilerin Türkçe Öğrenirken Karşılaştıkları Zorluklar*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi. Ankara

VAHAPOĞLU, E. (2009). *Yabancı Dil Öğrenme Yolları*. Alfa Yayınları. İstanbul.

YALIN, H.D. (2007). *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme*. Nobel Yayın. Ankara.